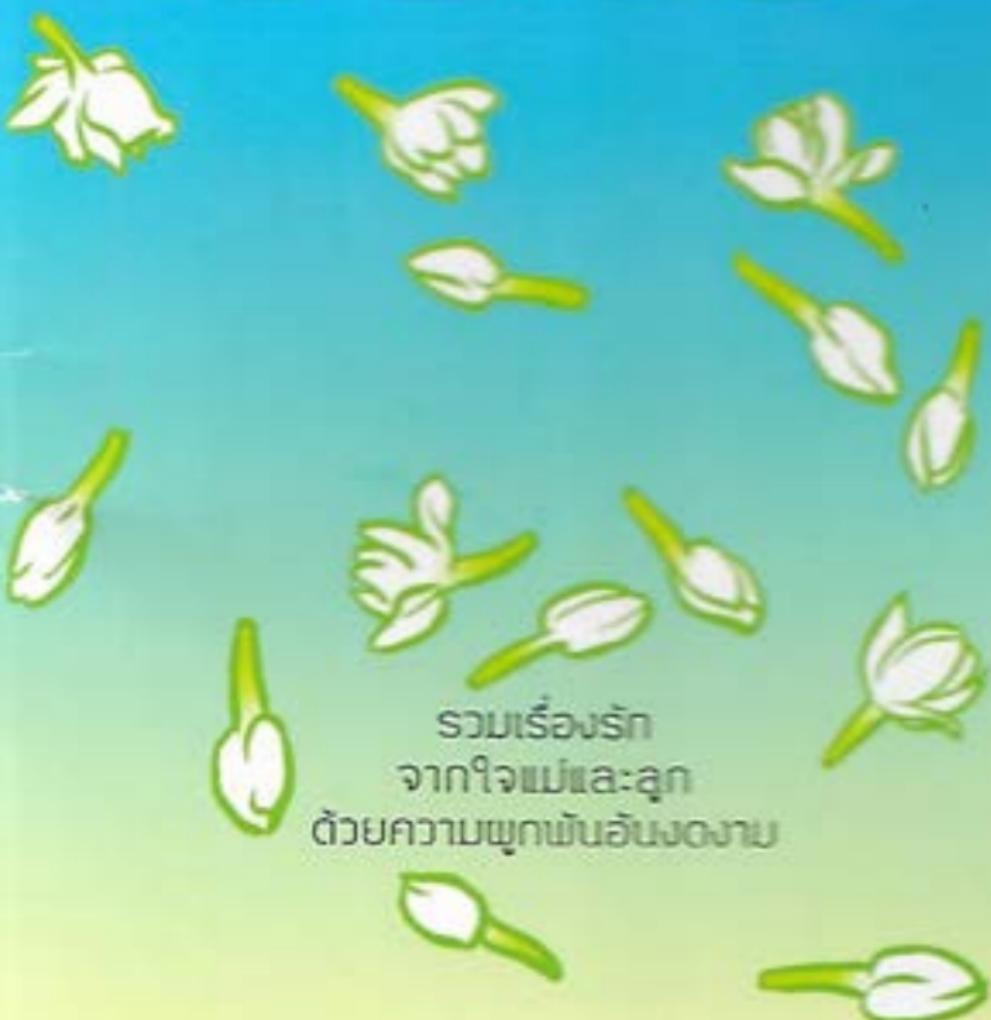

ร้อยร้อย คำรัก

บุญ

รวมเรื่องรัก
จากใจแม่และลูก
ด้วยความพูกพันอันงดงาม

ร้อยรั้ง กำรัก ■ บุญ

รวมเรื่องรัก
จากใจแม่และลูก
ด้วยความพูดผันอัปงดงาม

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ
(เป็นกรณีพิเศษ)

คุณแม่เช้ง เลิศรัตน์เดชาภุล
๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

“แม่”

ในทัศนะของพระพุทธเจ้า

“แม่” ในทัศนะของพระพุทธเจ้า ครั้งเสวยพระชาติเป็นดาวสีอ่อน “โสดบัณฑิต” ประกาศแก่นวักกษัตริย์ในชนพูหวีป

“ให้หนินี” แปลว่า มีใจสอง

คือ เมื่อแม่มีครรภ์ ย่อมมีอาการแพ้ห้อง
ย้อมแบ่งหัวใจ คือความรัก

ออกไปรักกลูกที่ปฏิสนธิในครรภ์

“สุหatha” แปลว่า มีใจเดียว

คือ มีจิตใจจดจ่ออยู่กับลูก ตื่นรู้จะได้ลูก

“ชันยนตี” แปลว่า ผู้ยังลูกให้เกิด

“ชเนดตี” แปลว่า ผู้ให้กำเนิดลูก

ซึ่งเราเรียกชื่อ “ชันนี” คือแม่บังเกิดเกล้า

“ໂຕເສນຸຕີ” แปลว่า ผู้ปลอบโยน

คือ ให้ลูกมีความร่าเริง เมื่อลูกร้องให้ก็ให้ดีมั่น
ร้องเพลงกล่อมลูก ให้ลูกนอนระหว่างด้าน กอกกอดลูก
ให้ได้รับความอบอุ่น

ภาพจากนิตยสาร มนต์ราษฎร์

“โปเสนตี” แปลว่า ผู้เลี้ยงดู

คือ ค่อยดูแลลูกทั้วยใจห่วง ค่อยวันชัวญหัวยหัวย
ห้วยอันรักสนใจ ค่อยจะเง้อคู่ว่า “โอ้ ลมจะไกรก แคด
จะส่อง Müdจะได้ ไรจะคอม”

แม่ยอมเก็บห้อมรอมรับเงินทองทั้งที่เป็น
ส่วนตัว ทั้งที่เป็นส่วนบิดา รักษาไว้ในที่ปลอดภัย เพื่อ
ลูก และค่อยเอาใจใส่แนะนำพัรร์สอนให้สำเนียงกว่า
“อย่างนี้ลูก อย่างโน้นลูก”

เมื่อลูกเจริญวัยเป็นหนุ่มสาว ม้าเมานะเลิดเพลิน
สนุกสนาน เย็นค่าจังไม่กลับบ้าน แม่ยอมค่อยจะเง้อและ
หาด้วยความเป็นห่วง

(จาก พระไบร์กันลุ่ม ๒๔ ชาวกุหนกนิการ หน้า ๕๗)

“แม่” ในทัศนะของพระพุทธเจ้า

‘แม่’ เมื่อหัวใจตั้งใจจะได้คุก
จิตพันผูกเทพบริหารแล้วอนข้อ
คอยตามอุปกรห์ ถู ปี ให้ล้อ
หัวใจให้ก่อเกิดคลอกถูกอุปกรห์ ยาน

ครั้นระดับอ่อน ‘แม่’ ชาบช้าน
สมญชานครรภัตติบลสอบถาน
‘แม่’ แห่งท้องครองทอกซ์โรคคอกาม
แต่ ‘ใจงาม’ เทราษความรักเป็นคุณออย
‘แม่’ อัมครรภันแผลวิวนเล่า
กำหนดเก่านเดือนกวนห่าท้อดอย
พอกคอกลดปวดคงภัยสมใจคอย
‘แม่’ จังพลอยเริ่มต้นเป็น ‘ชนนี’

ยานการยกใจร้องให้จ้า
แม่จะมากากกล่อมห้อมเกศ
ให้ดีมนนุมวนาน ‘ใต้เสนตี’
ผู้ปรานีปគอบชวัญให้มันใจ

ความงามแห่งแสงแดดเผาล้ำ
เด็กจะรู้สึกว่าก็ทำไม่
'แม่' เห็นนั้นหัวใจวังวนไม่ห่วงไกล
จึงเรียกได้ไม่ถูกอีบง 'ผู้เสียงดู'

ทรัพย์ของแม่และพ่อต่อ กันเข้า
'แม่' จะเป็นคุณครองปึกป่องอยู่
ด้วยใจหวังดึงปักคลอกเข็มซึ้ง
ให้กับบุตรสาวศรัทธาระนวน

'แม่' คำบากบานเชื่อมโยงยืนค้ำ
ทกภัยพร้าให้สานหนี้ยกดอยเรียกงาน
'อย่างนัก อย่างนั้นลูก สักการ'
ไม่ร้าคาญหัวใจอย่างหราหน่ายาก

พอดูกเด็บไห้ใหญ่ร้ายแรงกรุ่น
เห็นวามกม่นมักชุ่มน้ำ
ทุกภัยมายืนไม่เห็นมาค่าช้านัก
แม่ก็ชักเดือดร้อนก่อนใครใคร

เทราษนันบันทึกคิดคณ 'แม่'
ทกภัยแล้วการสักการห่านยังใหญ่
ด้วยเสื้อผ้า, อาหาร, การอุบไต,
อาบน้ำให้, ให้ล้างเพา, ให้เช้านอนๆ

- วิเชียร บำรุงผล -

ประพิมานกรรม ฉันนิอ มีเชียบ อินธนุชัย

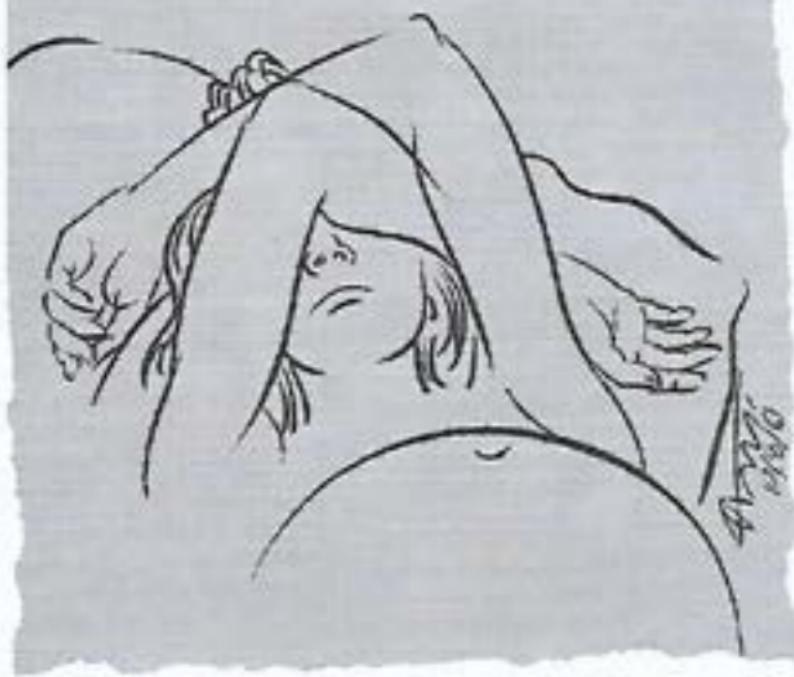
ปฏิสันธิ

เมื่อตัวอ่อนนอนเนาเพื่อท้องแม่
เกิดการแปรเปลี่ยนการณ์ทางหน้า
ทันนอนวุบวับให้ไวจะงอก
อตตินอกอตตินปูกอยากอาเจียน

กระเตื้องตันคอร์ดายคล้ายความกลืน
เพื่อนไคนลันหนู ตัวยศสันเหียน
น้ำลายส่อถวายตัวขึ้นหันเหียน
อ้วกและอ้วกจวนเจียนจะเป็นคอม

ชัยภักข์ย้อนในท้องจนร้องไห้
บ้านน้ำลาย บ้านน้ำลาย จนคอม
อาหารอร่อยจ์อถึงปากไม่อยากคอม
นอนชั่มผอมแห้งแห้งไร้ย

หนังสองสามสิบห้าพี่ด้านบ
ทกษทบรองรองอ่อนระไหบ
ตอกไม้บานกลืนหอนไม่ตอมໄดຍ
ฝ่าไปปริใบหน้าค้าคล้ำฟก

สามเดือนที่ควรอ่อนน้อมห้องแม่
ชาติปรวนแปรเปลี่ยนวัยน่ารัก
ต้นเข้าวุบวับให้ใจจะหก
อัตโนกอ้อตในปากอยากอาจเจียน

จาก “บั้นมาภันมือ”
ของ เดือนใจ บัวคลี

ถนน

ตักบาตรทุกเช้าอิชฐาน
จ้านาจบญจขบันดากสมความผืน
ให้ชีวิตถือกำเนิดเกิดในครรภ์
ปรกติจนถ้วนวันวันอย่าอันตราย

ที่เคยขึ้นตั้งตั้งเสียงดังจะดู
น่าตกใจร้อนแรงเจี่ยวน้ำยาย
ปฏิญญาณต่อหน้าตนตามด้วย
หยดไกรซ์ให้ใจทุกสิ่งที่อยู่บุตรจะดี
รับยาสารพัดก็ติดกัม
ลงนตักลงนนมสมราค
ไม่หน้อหารนามามี...
เท่าที่อาจครรหามานำราก

ถนนตัวอดจะเออ...เหื่องๆ
ต้องถูกกระนัตราชังแผลแม้ผ่านร่าง
ผ่อนให้คลายมีเกียรติภูมิหัวตีทาง
ปรับปรุงความหมายควรถ้วนทุกอย่าง

จาก “บั้นมาภันเมือง”
ของ เตือนใจ บัวคลี

พลีเพื่อลูก

แม่ล้าบากตราบทร้าบทก้าเชี้
หนักก็เจาเบาเก๊กสูนร้าน
แม่เห็นดเห็นอยเม้อยล้าทั้งตามป
แม่ยอมพลีชีวหอกจิตใจ

กําเพื่อคลอกพกพันกระถันราก
แม่ตัวงามมารักคอกให้เต็
เมื่อคลอกไศกแม่เล่ายังเครราใจ
หัวคนไตรไม้มีคราบกัน

- พระมหาไชยา อริญชัย -

วันผู้ให้กำเนิด

งานวนกีด ปั่งให้ญี่ ไดรคันนั้น
ฉลองกัน ในกลุ่ม พลัมหลง
หลงจางยศ สรรเสริฐ เทลั่นทะเบน
กันกีดสัง ช้าสัน เร่งวันตาย

อ่กุมมหนั้น ชั่งเทา น่าเคราะห์
หลู่งแก่แก่ นั่งหงอย และคออยหาย
ไอยวนนี้ ไนวันนั้น อนตราชัย
แม่คคลอดตาย ใจหิด แบบปฏิคชันน์

วันเกิดลูก ภรรยาบดถ่าย วันตายแม่
เจ็บท้องแท้ เท่าไหร่ ก้ม่บ่น
กว่าอื้มท้อง กว่าคคลอด รอตเป็นคน
เตบเตชน บตัน น้ำพาระไคร

แม่เจ๊บเจียน ชาดใจ ในวันนั้น
กลับเป็นคน อกฉลอง กันผ่องใส
ให้ชีวิต และก้าวเหลียง ระหว่างใจ
ลืมผู้ให้ ชีวิต อนุจжа

ใบพาน เรียกัน ว่า 'นันเก็ต'
'วันผู้ให้ กำเนิด' จะถูกกว่า
คำอวยพร ที่เขียน ควรเปลี่ยนมา
ให้น้ำรดา คุณเป็นสุข' จึงถูกแท้
เสียด้าน วันเก็ต กันเดินทาง
ควรแต่จะ คงเช่น กราบเท้าแม่
ร้าลักษณ์ พระดุณ อบอุ่นและ
อย่ามัวแต่ จิตงาน ประจำงานตัว

- นางลี้ สุวรรณชาดา -

ແມ່ ຄົວ ຜູ້ສຽງໂລກ

ແມ່ໄດ້ທໍານັ້ນທີ່ຂອງແມ່ໃນກາຮ່ຽງປີສີຍອນ
ລະເອີຍດີໄຫ້ແກ່ລູກ ເຊັ່ນ ໃນຄວາມເຮືບຮ້ອຍ ແມ່ກວດຂັ້ນ
ໄທສ້າງຈານຂ້າວໄທສະອາດ ໄທເຮືບຮ້ອຍ ແລະເກີບໄທ
ເຮືບຮ້ອຍ ເຊື້ອັດຕ້ອງເຮືບຮ້ອຍ ປຸ່ທິນອນດ້ອງເຮືບຮ້ອຍ
ສ້າງມີສ້າງເຫຼົາໄທສະອາດ

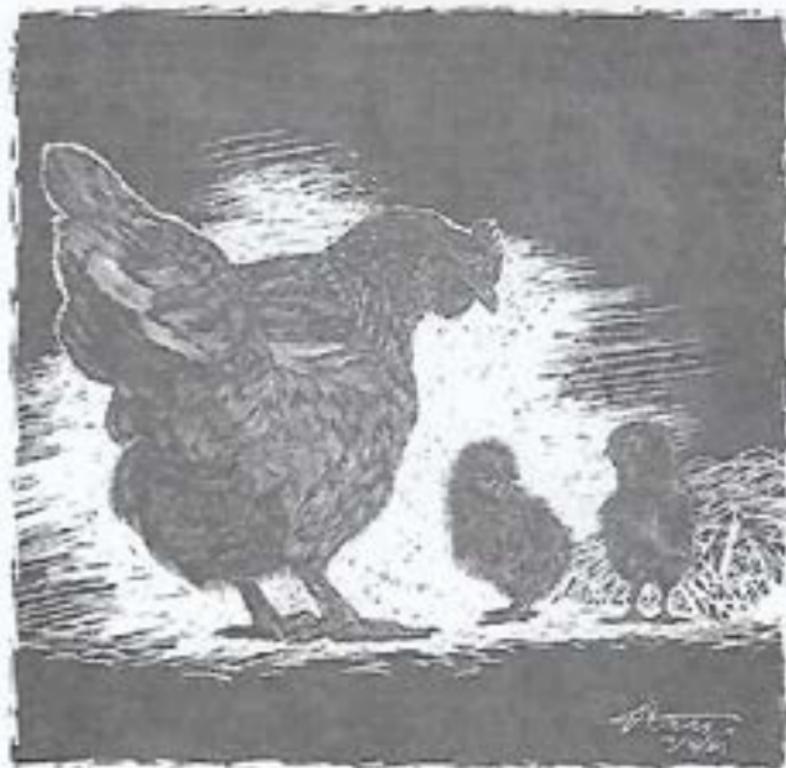
ແມ່ສອນໄທປະຫຍັດ ເກີດນີ້ສີຢີປະຫຍັດ ແມ່
ບັນຄັບໄທໃຫ້ນ້ຳສ້າງເຫຼົາອຍ່າງປະຫຍັດ ໃຫ້ນ້ຳອານອຍ່າງ
ປະຫຍັດ ໃຫ້ພື້ນອຍ່າງປະຫຍັດ ເຊື້ອກຜູ້ກ່ອງ ກຣະດາຍ
ໜ້ອຂອງ ແຫກກຣະດາຍທີ່ພອຈະທໍາເຊື້ອໄທໄດ້ສັກນິຟນໜຶ່ງກີ່ຍັງ
ດ້ອງປະຫຍັດ

ແມ່ສອນໄທເລື້ອເຫື້ອເຝື້ອແມ່ ແມ່ສອນວ່າໄທລູກແມ່ວ
ໄທກັນຫຼັວກ່ອນ ແລ້ວຄົນຈຶ່ງກັນ ສັດວົວເທົ່າຈານເປັນເຫື້ອນ

ຂອງເຮົາ ດັນຂອທານເປັນ
ເຫື້ອນຂອງເຮົາ ຢ້າເຮົາກິນ
ເອງ ມັນກີ່ຄ່າຍອກກົມດ
ດ້າເຮົາໄທເຫື້ອນກິນມັນອູ່
ໃນຫັ້ງໄຈເຫຍາວານານນັກ

ແມ່ສອນໄທດູວ່າ
ໄກ່ໄມ່ມີເຫັນ ເຫວະມັນ
ຫ່າຍຈີກໄທກັນແລະກັນ ລູກ
ໄກ່ເລື້ອກາ ຍັງຫ່າຍຈີກເຫັນໄທ
ລູກໄກ່ຕ້ວໃຫ້ ເຫັນທີ່ມັນ
ອູ່ດ້າມໜ້າທານໜອນ

ซึ่งมันจิกเองไม่ได้ แต่ไก่ไม่มีเห็บ เท่าจะมันปฏิบัติหน้าที่ “เพื่อน” ของกันและกัน แม้แต่เวลาลิงมันก็หาเหาให้แก่กันและกัน สุนัขมันก็ยังกัดหมัดให้แก่กันและกัน ตรงที่มันกัดเองไม่ได้ เราจึงต้องมีเพื่อน

แม่อบรอนนิสัยกดัญญารักคุณ ให้เต็กเต็กๆ ช่วยทำงานให้แม่บ้าง ห้ามอะไรไม่ได้มากก็เพียงแต่ช่วยดำเนินการพิริกยังให้ก็ยังดี เหยียบขาให้แม่หายเมื่อย เอาใจใส่แม่ เมื่อเจ็บปี๊ นับปฏิบัติกันมานานเป็นนิสัย

แม่สอนให้ใช้เวลาว่าง ปลูกหรือ ปลูกมะเขือ ปลูกมะไคร้ ตอกมะลิต ตอกราตรี แม้แต่ลับประตู กลัวยังก็ยังสอนให้ปลูก แล้วยังสอน คาดากันโน้มย ให้ตัวบัว “ถ้านอกกินเป็นบุญ ถ้าคนกินเป็นทาน” อาทิตย์บังตาได้

อยู่กระทั้งบัดนี้ว่า ถ้านอกกิน ให้ถือว่าเราเอาบุญ ถ้าคนมันขโมยเขาไปก็ถือว่าให้ทาน แล้วมันก็จะไม่ถูกขโมย เลยกันตลอดชีวิต มันกล้ายเป็นให้ทานไปเสียทุกที ถ้าสักว์มา กินก็เอาบุญ กินไม่ต้องซ่าสัตว์ ไม่ต้องบิงสัตว์

แม่อบรมนิสัยห้ามเล่นการพนัน แม้แต่ห่วงมาก รู้ก็ไม่ได้ เรื่องชนไก่กับปลาบันไม่ต้องพูด เรื่องเหล้า เรื่องบุหรี่มันเกลียดเอง แม้ไม่ต้องห้าม พ่อและอาภีไม่เคยแตะต้องสิ่งเหล่านี้ เป็นเด็กๆ เห็นคนสูบกัญชาด้วย ปล้องไม้ไผ่ เสียงโคลกๆ นั้น รู้สึกว่าเข้าเป็นวีรบุรุษ แต่เรา ก็ไม่กล้าลอง

ทั้งหมดนี้ได้อุปนิสัยมาจากการแม่ที่คอยจ้ำจี้จ้า ใช่ ว่ากล่าวอยู่เสมอ นี่คือเรื่องว่า แม่สร้างอุปนิสัย สร้างดวงใจ พร้อมๆ กับที่ห่อช่วยสร้างชีวิต โดยส่วนใหญ่หรือโดยส่วนรวม แม่อยู่ว่างใน พ่ออยู่วงนอก

โลกจะพึ่งหรือเสว ก็เพราคนในโลกมันตีหรือเสว คนในโลกมันจะตีหรือเสว ก็เพราว่า “แม่” ได้สร้าง อุปนิสัยคนเหล่านั้นมาอย่างไร ถ้าสร้างมาตี คนมันตี โลกนี้มันก็ตี ถ้าสร้างมาไม่ตี โลกนี้มันก็ไม่ตี จึงเห็นได้ว่า “แม่” อยู่ในฐานะเป็น “ผู้สร้างโลก” ราวกับว่าเป็นพระเจ้า แม่เป็นผู้สร้างดวงวิญญาณของลูก...

จาก “ปรเมตถวิจารณ์เกี่ยวกับพระคุณของแม่”

ของ พุทธทาสภิกขุ

๑๙ สิงหาคม ๒๕๓๖

พระคุณของแม่ คือ สันติภาพของโลก

พระคุณของแม่
ลึกซึ้งกว่ามหาสมุทร สูงสุดกว่าท้องฟ้า
อย่าลืมว่า นมที่เคยกินนั้น คือเลือดในอกแม่
ถ้านีกอยู่อยู่บ้างนี้ ก็คงจะไม่กล้าเบรครุณพ่อแม่
ทำให้พ่อแม่ต้องน้ำตาตก
ถ้าอุกทุกคนเป็นลูกที่ติดของพ่อแม่
โลกนี้จะมีแต่สันติภาพ สันติสุข เหลือประمام

- พุทธทาสภิกขุ -

๑๒ จังหวัด ๒๕๓๒

ทวารศึกษา

๑๒ หาน ของมารดา

งาน

- ๑ หนังให้กับเลือดเนื้อ และบริเวณปัญมณี
อยู่บล็อกอุทกานน ไม่กรีงหรือถูกน้ำเท่า
- ๒ สองให้ชั้นกำเนิด กระเสือรูยังกว่าซึ่งได้
ปวดดันจะตันใจ ไม่ได้บ่นจางหรือด้วย
- ๓ ทานสามคื่อความร้า ไม่ร้าชาจะเสื่อมคลาย
ใจดอตพนาอุดหาย เสน่ห์แม่ไม่แปรผัน
- ๔ ทานส้มค่านแน่ ตืออกแม่คุณอนันต์
อัมหน้าประจำวัน จากรู้จะสังอะดเหลือ
- ๕ ทานมีข้อท้า ตือหยกยกหัวชนเด้อ
นั่งเพื่อนอาใจเมื่อ คุกป่วยไข้ไดรากษา

- งานนี้ซื้อที่หก อยู่ในอกของมารดา
ห่วงใยไม่สร้างชาติ ดีดเด่นถูกอยากรู้สึกดัง
- เศรษฐมีเงื่องท้อญี่ปุ่นเปลี่ยนให้ถูกใจ
ให้หน่อยค่อยๆ ลากันนั่ง ให้หนูนั่งฟื้อพกันอน
- แบบมีก้าวเหตุ ดีดเสือผ้าวรรณน์
หาให้ไม่อาจรน จุดสักหัวเดือนอาด่าการ
- ที่เก้าเมืองเยาว์อยู่ แม้เป็นบุราพาจารย์
ภาษาวิชาการ เรียนจากแม่แต่เยาว์มา
- ที่สับดั้งหนักยก เรื่องป่องบกอระกษา
ร้อนใจที่ไดมา ก็เรียกขานแต่พารคร
- สับເອົ້ດอบรมถูก เรื่องผิดถูกแม่สั่งสอน
แต่นี้อยค่อยช่าวอน ให้ถูกทำแต่กรรมตี
- สับสองเลนฝ่อนมีตร แม่ลูกผิดหวังผลตามนี่
แม่ให้อภัยนี้ ปัจฉิมภานของมารดา
- รามจบครบสับสอง ไดร้อยกรองเป็นภาพยั่น
เหตุเกียรติของมารดา เรื่องพากเพกหาน

บทประพันธ์ของ
น.ส.ปั่น มาลาภุล

พระคุณของแม่ แม้แต่พ้าก็ยังเป็นรอง

ไอ์สตดบช่องคเดียวของลูกเมย
พระคุณเหลือที่จะเอ่ยพารณนา
แม่เคยเป็นห่วงยามลูกนี้ทราบ
ลูกห่วงลับตาแม่เพื่าเป็นห่วงใจ

ไอ์แม่จ้าแม่ ถกไม่ขอถ้มพระคุณ
ที่เดือนนนกอวาร์ถกไว้
เพ้าก้มหักกลอกดั่งหนังดวงใจ
ยุงเหลือบวันไร้กไม่ให้ต้อง

พระคุณของแม่
แม้แต่พ้าก็ยังเป็นรอง
นำท้ายคำขันรันไรยกซ้อม
ไม่เย็นห่ารากของมารดา

ไอ์สตดบช่องคเดียวของลูกเมย
พระคุณเหลือที่จะเอ่ยพารณนา
ถกขอกนทีดและเพ้าบูชา
รากยังข้ำของลูกเมย

จากบทเพลง “แม่ของลูก”
คำประพันธ์ของ ศรุส่ง่า อารัมภิร

ວັນເລີມພະຊົມພາກສາ ແລ້ວ ພຣະຫູ້
ສິນເຕີ່ງພະວະບາດເຈົ້າສີວິດິຕີ
ພະບຽນຮາຊື້ບັນຫາດ ໄນຮ່າກາສຫຼົ່ງ
ອ໌ທ່າ ສິ່ງຫາດມ ແລ້ວ

‘ເມື່ອເຮົາຮົມ ກໍາລັງ ກັນທຶນຂາດ
ຍ່ອມສໍາມາຮັດ ຂ້າຍໄທຍ ໄກປິ່ງໝາ
ພັກແຮງ ອຸຄອມຮົມ ຮ່ວມປິ່ງໝາ
ຈັກນ້າພາ ຂາຕື່ຕົນ ຮອດພິ່ນກ່າຍ’

ພວກເຮົາວິນແມ່ແຫວະດີ ພຸກອົງທ່ານາດ ๒๕๖๐

ກາງພະເວົ້າ

คำขวัญพระราชทาน วันแม่แห่งชาติ

พ.ศ.๒๕๖๗

“ลูกเป็นผลเมืองดีของชาติ
คือความสำเร็จของแม่”

พ.ศ.๒๕๖๘

“ชาติเติบโตมาด้วยความรักจากแม่”

พ.ศ.๒๕๖๙

“ค่าของความเป็นมนุษย์
คือการเป็นลูกที่รักและรู้พระคุณแม่”

พ.ศ.๒๕๗๐

“แม่สร้างบ้านได้ยิ่งสุข
ลูกก็สร้างชาติได้ยิ่งใหญ่”

พ.ศ.๒๕๓๗

“รักและอบรมบ่มนิสัย
สอนให้ลูกรู้สู้โลภกว้าง
ชาติจะไม่อับจนสิ้นหนทาง
ถ้าตัวอย่างจริงแท้คือแม่ดี”

พ.ศ.๒๕๓๙

“ลูกเติบโตเป็นคนดีมีคุณค่า
ชั้นใจกว่าสิ่งใดๆ ที่ให้แม่”

พ.ศ.๒๕๓๘

“หน้าที่ของผู้หญิงอันยิ่งใหญ่
ไม่มีใดเหนือกว่าหน้าที่แม่”

พ.ศ.๒๕๖๐

“ให้ของขวัญวันแม่นับแต่นี้
โดยท้าตีต่อพ่อแม่ก่อนแก่เข่า
ให้ห่านได้ประจักษ์รักของเรา
ติกว่าฝ่าทำบุญให้มีอวัยชนม์”

พ.ศ.๒๕๖๐

“จำเรียงถ้อยคุณธรรมความผิด-ถูก
ร้องเป็นเพลงกล่อมลูกทุกเช้า-ค่ำ
ให้ลูกรู้ว่าโลกนี้มีขาว-ดำ
ควรจะทำสิ่งใดให้โลกดี”

พ.ศ.๒๕๖๐

“เวลาเป็นสิ่งตีมีค่า
แม่ทุกคนควรหาให้ลูกได้
เวลาเป็นของขวัญอันพึงใจ
ลูกทุกคนควรให้แก่มาตรา”

พ.ศ.๒๕๕๗

“จับมือลูกเรียนเขียน ก.ໄກ
สอนให้ทำดีมีเหตุผล
จากนั้นลูกของแม่แต่ละคน
จึงรวมต้นเป็นชาติที่มีวัฒนธรรม”

พ.ศ.๒๕๕๘

“วัฒนธรรมประจำชาติ
สามารถสืบสานผ่านมือแม่”

พ.ศ.๒๕๕๙

“สอนระเบียบวินัยให้แก่ลูก
เพื่อปลูกวินัยให้แก่ชาติ”

พ.ศ.๒๕๖๐

“สอนลูกให้ประยัด
ขจัดวัตถุนิยม
ชื่นชมความเป็นไทย”

พ.ศ.๒๕๖๗

“มนุษย์เกิดมาเหมือนเป็นเพื่อนทุกข์
แม้ไครสุขเป็นเพื่อนให้ได้สุขบ้าง
เพื่อนจะไม่อับจนสิ้นหนทาง
โลกสว่างก็เพราะแสงแห่งเมตตา”

พ.ศ.๒๕๖๘

“ร่วมยกย่องคนดีมีคุณธรรม
จะชักนำปวงชนเป็นคนดี”

พ.ศ.๒๕๖๙

“ยิ่งกว่าใช้เงินทองซื้อของขวัญ
สิ่งสำคัญที่ควรให้ในวันแม่
คือความรัก-เอ้าใจใส่-ไปดูแล
เริ่มตั้งแต่วันนี้ไปได้เป็นดี”

พ.ศ.๒๕๕๘

“พระองค์แรกผู้สอนดีให้ชีวิต
ครูคนแรกผู้ประสานธิการศึกษา
หมอนคนแรกผู้ถือข้อคิดอยป้อนยา
รวมคุณค่านี้ได้แก่เมร้าเอง”

พ.ศ.๒๕๕๘

“แม่คือพระประเจ้ายในบ้าน
บุชาท่านไว้เกิดเกิดมิจชัย
พระคุณแม่เลิศล้ำเกินรำพัน
แม่จึงเป็นคนสำคัญทุกวันไป”

พ.ศ.๒๕๕๘

“สามร้อยหกสิบห้าวันคือวันแม่
มิใช่แค่วันไดให้นึกถึง
สม่ำเสมอสมัครจิตคิดคำนึง
เหมือนแม่ซึ่งรักลูกครบทุกวัน”

พ.ศ.๒๕๕๗

“เลี้ยงลูกมาอย่างน้อยเจ็ดร้อยปี
ให้อวยดีกินดีมีสุขถ้วน
แม้มีใจกดัญญาร์การครว
ไทยทั้งมวลจะตอบแทนคุณแผ่นดิน”

และ

“แผ่นดินไทยให้ชีวิตจิตวิญญาณ
เลี้ยงสังขารลูกไทยจนใหญ่กล้า
เทียบพระคุณของท่านคือมารดา
จงรักษาและทดสอบคุณแผ่นดิน”

พ.ศ.๒๕๕๘

“คุจดังแม่ผู้ประเสริฐบังเกิดเกล้า
เลี้ยงเราทุกคนมานจนใหญ่
ทุกคำข้าวคือสินแผ่นดินไทย
ควรรองใจทดสอบคุณแผ่นดิน”

พ.ศ.๒๕๔๘

“รักในหลวงพร้อมใจใส่เสื้อเหลือง
รักบ้านเมืองจงน้อมใจให้สร้างสรรค์
ใส่สีเดียวแล้วใจเตียวกลมเกลียวกัน
รักเป็นนั้นชาติของตนจึงพื้นกัย”

พ.ศ.๒๕๔๐

“ข้าวในนาปลาในน้ำคำใบราณ
คือด่านานความอุดมสมบูรณ์สิน
ฝากลูกไทยร่วมห่วงแหนรักแผ่นดิน
ตนอ่อนไว้อาย่าให้สืบแผ่นดินไทย”

พ.ศ.๒๕๔๑

“เมื่อเกิดมาอาศัยแผ่นดินใหญ่
ความมีใจกตัญญูรักคุณแผ่นดิน
หากคนไทยรู้ตอบแหนคุณแผ่นดิน
จักไม่มีวันลืมแผ่นดินไทย”

พ.ศ.๒๕๖๒

“แผ่นดินนี้ปู่ย่าตายายสร้าง
เดียหอดร่างลงตามถิ่นแผ่นดินแม่
ขอสูกไทยรักษามันไม่ผันแปร
เป็นไทยแท้ไม่ใช่ไทยแต่ในนาม”

พ.ศ.๒๕๖๒

“แผ่นดินนี้เมื่อของลูกใช้ปลูกข้าว
กีบนก้าวที่เดินช้าอย่างวันใด
บำรุงดินจนอุดมสมดังใจ
หวังนาไทยเป็นของไทยไปนิรันดร์”

พ.ศ.๒๕๖๒

“เพลงชาติไทยเดือนไทยไว้เช้าค่ำ
ให้จดจำารึกใจไว้ทุกส่วน
จะคำรังคงไทยได้ทั้งมวล
ด้วยไทยส่วนหมายรักสามัคคี”

พ.ศ.๒๕๕๘

“มือของแม่นนั้นคือมือช่างปืน
ขึ้นรูปอันอ่อนล่อใจจนหล่อเหลา
อย่างให้เป็นงานดีที่งามเจา
อยู่ที่ค้อยขัดเกล้าแต่เบามือ”

พ.ศ.๒๕๕๖

“คำโบราณว่าดูนางดูอย่างแม่
คือคำแปลว่าแม่ตีมีลูกเด่น
จะชายหญิงรู้ชัวดีมีกภูเกณฑ์
 เพราะจัดเจนแบบอย่างในทางดี”

พ.ศ.๒๕๕๗

“รักเรียน รู้งาน ถนนบ้านเมืองไทย
ร่วมใจสามัคคี คือลูกที่ดีของแม่”

พ.ศ.๒๕๖๔

“ดินและน้ำ ลมและไฟ ป่าและเขา
รวมกันเข้าคือทรัพย์สินแห่งนิติธรรม
ฝากรถไทยรวมใจภักดีรักษาและ
เพื่อมอบแก่หวานหล่อนให้ไปช่วยกำลัง”

พ.ศ.๒๕๖๔

“สอนให้ลูกทั้งหลายเดินสายกลาง
ทำทุกอย่างพอตีมีเหตุผล
ประกอบด้วยคุณธรรมนำทางคน
ย้อมได้คนตีพอต่อบ้านเมือง”

พ.ศ.๒๕๖๐

“สอนให้ลูก เรียนรู้ สู้ปัญหา
พัฒนา ด้วยตน จนเดิบให้ญี่
เพาะคนแกร่ง จะก้าว ได้ยาวไกล
เพื่อมาเป็น กำลังไทย ให้แข็งแรง”

มีอิคร?

มีอิครหนอ อ้ม เรานอน อ้ม ปื้นช้า
ทุกค่ำ เช้า เดียงช้า ไม่ ห่างหนี้
อ้ม ปื้นนม อ้ม อาบ น้ำ ด้วย จาร
ลอง กาย ที่ มี อน นั่น นะ มีอิคร?

ยาม เหว่ ว้า มีอิคร ตาม นั่น ลับ หลัง
ยาม พลัด พลัง ยัง ซับ น้ำ ตา ให้
ยาม ไป กะ เหงา คลับ หัว เราก ให้อัน ใจ
ยาม ป่วย ใช้ ประ คง มอง มา ให้ ยาน
เราน ตีบ ให้ ญี่ ไบ รี ยน แท้ กะ บ
ม่อน นั่น ยัง ใจ ว่า คัว ทำ ทุก ด้าน
หัว ใจ ให้ ได้ เช่น กอง ตาม ต้อง ภาร
แท้ ให้ เราก ทัน ผ่าน ภาร แล้ว รี ยน

มีอิคร หนา ชา หัว ต้าน กว้าน คลั่
เพ รา น ม่อน น ภาก กว่า ไม่ หัน ให้ ยน
หาน หน ก ภาน แบบ ดี ภาก แท้ ย
ม่อน น ไม่ เป ศิ ย น กะ ช ย น หาน

คง ภาร ขัต ร ข อ ข อง ม่อน น
เพ รา บ เป็น มีอิคร คุณ ค่า ไฟ ค่า ล
มือ หัว ร หัว ภ อก ภ า น น น น
ภ อก ภ ล ว า ช า น เช ช ช ช ' มีอิคร ' เอย

- ท ยา สุ -

ความรักของแม่

... หลวงพ่อเนื่องเป็นนักเทศน์ เที่ยวสอนคนเข้าทั่วบ้านทั่วเมือง พอกลับไปถึงบ้าน คุณโนยนแม่สอนทุกทีท่านสอนทุกที แต่ว่าบลีมใจ ได้ฟังคำสอนแล้วปลื้มใจ

แม่นรักสูกริริงฯ กิตติสูกร พอยไปแล้วสอนอย่างนั้นอย่างนี้ “ไปอยู่บ้านไกลเมืองไกล อยู่คนเดียวมันต้องระมัดระวัง การเงินการทองอย่าฟุ่มเหือยสุรุ่ยสุร้าย...” ทุกดเรื่อย สอนหลายเรื่องหลายประการ

เรานั่งฟังน้ำตามันไม่ให้ลดอกมาข้างนอก มันตื้นตันใจ ตื้นตันใจว่า น้ำใจของแม่กับลูกดีเหลือเกิน หานนึกว่า ไอ้หนูของแม่นนั่งอยู่ตรงนี้ แม่ว่าจะห่มจีวรเป็นเจ้าคุณแล้ว ก็เป็นไอ้หนูของแม่นนั่นแหล่ะ ถ้านั่งอยู่ตรงนี้แล้วก็ต้องสอนกันละ เราเกิดต้องดึงใจพังด้วยความเคารพ ชานซึ่งดึงใจในคำของแม่....

จาก "คำสอนผู้บัวชีใหม่"
ของ ปัญญาณันทกิกขุ

ယաວিশะ

...หลวงพ่อเจ้าเหตุการณ์ในชีวิตได้รับ คราวหนึ่ง
ไปเรียนหนังสืออยู่ท่ามกลางบ้าน ไปอยู่วัด แล้วก็ไม่สบาย
นอนไข้จนอยู่กับที่ เพื่อนบอกว่า ...คุณป้ามาแล้ว... หมาย
ถึงโยมผู้หญิงมา รู้สึกว่ามีกำลังกายในขึ้นมาที่เดียว เกิด
อารมณ์แข็งขันขึ้นมา

พอเห็นคุณแม่ ขึ้นมาบนกุฏิ มองเห็นหน้า ลูก
ขึ้นนั่งได้ กินขนมที่คุณแม่เอามาฝากได้ กินผลไม้เม้ม่อน
กับว่า ไม่เจ็บไม่ป่วย

นานักได้ทิ้งลังไว้ นีอะไร...อ้อ ยาวิเศษ คือดวง
หน้าที่เราได้เห็น ที่เรารักเคารพนั้นเอง

พอหานขึ้นมา มันก็หายโรคหายภัยไป ใจมัน
สบายคนเราพอใจสบาย มันก็หายโรคหายภัยไปเท่านั้น
เอง

อันนี้แหล่ะ คือน้ำใจที่เราได้รับ เป็นอิทธิพลทาง
จิตใจที่สำคัญที่สุด ซึ่งลึกลับซ่อนเร้นอยู่ในคุณพ่อคุณแม่
ของเรา...

จาก "คำสอนผู้บัวชีให้เม"

ของ ปัญญาบันทึกช

อาบีสังส์

การฝึกฝนจากคุณแม่

...หลวงพ่ออยากรจะเล่าประสบการณ์ เมื่อ
เด็กๆ นีคุณแม่การชั้นมาก

หนึ่ง..การชั้นไปให้สูบบุหรี่ หลวงพ่อสูบบุหรี่ไม่
เป็น จนกระทั่งโถกสูบไม่เป็น

ไม่เคยสูบบุหรี่เลยในชีวิต เพราะไม่สูบเนื่องด้วย
หลวงพ่อพูดมาก ป้าฐานถาวร落ち ๓ ชั่วโมง ติดต่อ กัน ๓
ชั่วโมง ไม่ตื่นน้ำ แล้วไม่กระยอมเลย สมัยก่อนนั้น แต่
เดียวันนี้มันทบุ่มน้อยเต็มที่แล้ว อายุ ๗๔ ขวบแล้วนั้น
เวลาหนึ่ง เวลาพูดต้องตื่นน้ำบ้าง กระยอมบ้าง มันแก่แล้ว

แต่ว่าสมัยหนุ่มๆ นี่ ยังตัวตรง ไม่เคลื่อนไหว
เลย ยืนนิ่ง...พูด...มีแต่ปากเคลื่อนไหวเท่านั้นเอง ๓
ชั่วโมง พ่อจะบ่นนิ่งไม่ถ่อง ขาผึ้งไปหนอด แต่ว่าพอไม่
เป็นไร เพราะอะไร... เพราะไม่มีสิ่งเป็นพิษผ่านลำคอ ไม่
ตื้มเหล้า ของมีนมาก ไม่สูบบุหรี่

ไอ้ที่เป็นอย่างนี้ เหราคุณแม่กวนขันเหตือเกิน
พอไปจับไปอีกเครื่องสูบบุหรี่ คุณแม่เห็น...ตาเขียว... จะ
ดุ...จะลงโทษ เราเลยกลัว...กลัวคุณแม่ เลยสูบไม่เป็น
ให้ขึ้น รู้เหตุรู้ผลว่ามันให้โทษให้คุณอย่างไร เลยไม่สูบ
แล้วกีสหาย

อีกเรื่องหนึ่งที่คุณแม่สอนไว้ ได้ประโคมมาก
ห้านไม้รู้หนังสือนะ แม่หลวงห่อไม้รู้หนังสือ ไม่ได้เข้า
โรงเรียน แต่ว่าเวลาข้อสตางค์ซื้อสมุดอะไรไม่เคยให้
หันที่ จะต้องถามว่า มีสมุดอยู่กี่เล่มแล้ว เอามาให้ແມ່ງຕູ
ซີ ก็ต้องไปเอามาจากราในให้ฟัง...สมุดนี่ การรักษาดัว...นี่
วัดເຊີນ...นี่ គັດຄາຍມືອ...ນີ້ ຈົດຈຽບ...ແລ້ວມືອະໄວີກ
ລະ ຍັງມີອີກເລີ່ມສໍາຫັບເດືອນນັ້ນ ห່ານຈຶ່ງໃຫ້ສตางค์ ສ້າຍ
ເປັນເຕັກນີ້ວ່າຄາງູ ແນວ່າ ສອບສວນຄະເລີຍດະໂອ ພວໄຕ
ขັ້ນມາ ສ້ານິກໄດ້ວ່າ อ້ອ! ນີ້ເຮົາໄດ້ຮັບການຝຶກຜົນຈາກคุณแม่
ໄທເປັນຄານມີຮະເບີຍບ ແລ້ວຮູ້ຈັກຄຸນຄ່າຂອງເຈັນ

- ປູ້ຄູ້ານັ້ນທີກູ່ -
๓๐ ມິຖຸນາຍັນ ๒๕๖๗

พระที่ถูกมองข้าม

มีชนบทแห่งหนึ่งในประเทศจีน ตั้งอยู่เชิงเขา เป็นภูมิประเทศที่สูงบุดดุมบูรณาด้วยพืชพรรณซุกซญหาด มีชาวบ้านอาศัยอยู่ในหลังคาบ้าน ต้นไม้ทุกต้น ในสุดเขียวขจี ในทุ่งนา กี生怕รั่งศิวะต้นข้าวที่ชูรากเป็นสีทอง ตัดกับห้องฟ้าสีคราม มองไปทางไหนก็ชื่นชมเจริญตา

ชาวชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ทำนา ผู้อุปเรือนก็เป็นฝ่ายหอดู ต่างมีความสุข มีฐานะมั่งคั่ง เนื่องจากเป็นบุญยอดเขามีภูมิประเทศภักดิ์อยู่จำเป็นมาก

เชิงเขา มีกระท่องน้ำ น้อยหลังหนึ่ง เป็นที่อยู่ของสองแม่ลูก แม่นั้น แม้อายจะย่างเข้าสู่วัยชรา แต่นางยังแข็งแรง กอหัวใจรับจ้าง เข้าทำงานหาเลี้ยงลูกได้บุตรของนางเป็นเด็กหนุ่ม

ไม่เอกสารเอกสาร ตื้อต้าน ไม่เชือด้อยฟังคำมารยาด ไม่สนใจในความเห็นอย่างใดของแม่ที่ตราตรึงไว้ทำงานหนัก เอาแต่เที่ยวเครื่อง เล่นสนุก ดึงกระนันนา กีรักเข้า เอาอกเอาใจมีให้อนาคต

วันหนึ่งเข้าแลเห็นเพื่อนกราบพระทุหอรูป กินึกในใจว่า การที่เพื่อนของเขามีฐานะดี คงเป็นเพราะมั่นกราบไหว้พระ

เย็นวันนั้น เขายังขึ้นไปบนเขา เดินไปนมัสการ
ขอพระพุทธรูปจากพระภิกษุ ที่ทำนักกอยู่บนยอดเขา
เพื่อเอาไปไว้บูชาที่เรือน หวังจะได้มั่งคั่งเหมือนคนทั้ง
หลาຍ

พระภิกษุได้ฟังก็กล่าวว่า “พึงก่อน เมือง เจ้า
จะแก้จนด้วยการกราบไหว้พระนั้น ไม่สำเร็จหรอก
ป่วยการเปล่า ในเมื่อที่เรือนของเจ้า ก็มีพระอยู่แล้ว จง
เคารพบูชาทำนเดิດ เจ้าจะจำเริญ”

เมืองได้ฟังก็ยัง อุทานว่า “ที่บ้านกระผม ไม่
เคยมีพระเลยสักองค์ กระผมยกจนหนักหนา จึงอยาก
ได้พระไปไว้บูชา กับญาบ้าง”

พระภิกษุก็ยืนกราบว่า “กลับไปเดิດ เมมี พระ
ผู้เฝ้ารออยู่ที่บ้านแล้ว กลับถึงบ้านคืนนี้ เมื่อเจ้าเค้า
ประดุ ท่านจะออกมาเปิดรับเจ้าอย่างรีบร้อน ผีพลา�
เสียจนใส่รองเท้ากลับข้าง เสือที่สวมก็กลับต้านนอกอยู่
ข้างใน”

เมมีได้ฟังดังนั้นก็สนใจหูที่อิงนัก นมัสการรา
พระภิกษุ รีบกลับฝ่าลมหนาวและลุกของน้ำค้างมา
ตลอดทาง กว่าจะถึงบ้านก็เปียกโชกไปทั้งตัว

ทันทีที่เข้าเค้าประดุกระห้อม ผู้ที่เปิดประตูรับ
เข้า ก็คือ 罵ารดาของเขานั่นเอง

เมมีสังเกตเห็นนางสวมรองเท้ากลับข้าง เสือที่
ใส่ก็กลับต้าน

พอเห็นลูกชาย นางก็เอ่ยขึ้น เมื่อ...เจ้าพิวนี้ย
ลูกชายไปไหนมา แม่เป็นห่วง กลัวลูกจะไปเป็นอันตราย
แม่ตั้งต่อคอยเจ้าตั้งแต่หัวค่าจนตีก อ้าว... นั้นลูกเปียก
ปอนไปหมดทั้งตัว ไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเสีย แล้วไปพิงไฟที่
หน้าเตา แม่จะเอาเข้าบ้านให้กิน”

กระแสงเสียงที่หลังของมานั้น บุ่มนวลนัก เป็นม
ด้วยความรักความห่วงใย ความเมตตาปราณีที่บริสุทธิ์ใจ

เขานานระลึกถึงคำของพระภิกขุบันยอดเชา
กีประจักษ์แม่แจ้งในบัดนั้นเองว่า “แม่” นี่แหล่ะคือ
“พระ” ของเข้า พระที่อยู่ใกล้ตัวมาแต่อ่อนแต่ออ แต่
เขากลับเหลือไม่เอาใจใส่

“แม่” เห่านั้นที่จะให้ความรัก ความเย็นดูอย่าง
บริสุทธิ์ “แม่” เห่านั้นที่จะเสียสละให้ลูกได้ทั้งชีวิตและ
เดือดเนื้อ บุ่งหวังแต่จะให้ลูกมีความสุขความเจริญ

“แม่” เป็นผู้มีแต่ “ให้” ไม่หวังสิ่งตอบแทน ตัว
เราเมื่อ มีแต่จะ “รับ” เอาฝ่ายเดียว

นับแต่นั้นมา เขายืนบ่าเพียงคนอยู่ในโถว
เดียวทุนควรพูชามารดาของเขานั้นอยู่สิ่งใดๆ ในโลก

จาก “ยอดกตัญญู”

รวบรวมเรียบเรียงโดย ร. บุนนาค

ภาพประกอบโดยโดย พุฒิพงษ์ พากเพียร

ผู้ให้...ที่ยิ่งใหญ่

คำว่า 'แม่' นั้นยิ่งใหญ่ หาได้เปรียบ
สุดจะเที่ยบ เทียบได้ในโลกหล้า
เทราแม่นนั้น ให้กำเนิด เกิดคุณมา^๑
ดูดของค่า น้ำนม หาไดบาน

แม่มีแต่ คำว่า 'ให้' ไม่คิดรับ
แม่ให้หัวพย ให้ชีวิต ให้อาหาร
ให้ชีวิต ให้ความคิด ให้วิญญาณ
สุดประมาณ จนนำไปตี มากมายจัก

- ของเก่า -

ประดิษฐ์กรรม ภานุวัฒน์ สถาปัตยกรรมศาสตร์

ជូនដាក់ទេ

មើករំខែងអារម្មណ៍នាយកសង្គមតិចខ្លាងនៅក្នុងតាម
ក្រប់ និងករំខែងទៅបីជាបី “បាយឆេង” បានឱ្យ និងឯង
ហោលិកឈុយដុយថា “ខ្សែខ្សែមួយតិចបានគឺជាកុងក្រុង
និង តិចខ្លាងតាមតាមបាក់ ពីករោងឡាក់ខ្លួនខ្សែ រួម
ទៅដែលមួយមួយមួយ តាតាទឹកមួយមួយខ្សែខ្សែ តិចខ្លាង
ខ្សែខ្សែនៅក្នុងខ្សែខ្សែ”

แล้วต่อมา เมื่ออายแหนงติดพะรำงเรืองล้าว
กระเป่า คนที่ไปเยี่ยมอายแหนงก่อนใครหมต คือ แม่
ของไอ์แหนง “เอ็งออกจากพะรำงแล้ว ข้าจะตัดเอ็ง
อ้ายลูกริย่า” มากว่า “ขอบสักกินขไมยกัน พ่อแม่มีงเศย
สั่งสอนให้ทำหรือจะ... อ้ายแหนง” กฎแล้วก็ผลักห่อของ
ที่ติดมือมาเยี่ยมเจ้าลูกชายผ่านจีรงเหสิกเข้าไปให้

เมื่อวัน “อ้ายแหนง” หันไปหู คนที่ไปรับไอ์แหนง
ถึงประทุพะรำง คือแม่ของไอ์แหนง “กูจะตัดแม่ตัดลูก
กับมึงที่เตียบ ถ้ามีงยังชืนสักเขากินขไมยเหกกินต่อไป
อีก” มากพูด “เลือดก้อนเดียวกูจะปาหัวหมายหึ้ง”

เมื่อ “อ้ายแหนง” ติดคุก ๑๒ ปี ครึ่งหลัง ด้วย
เรื่องปล้นและสมคบกันฆ่าเจ้าทรัพย์ดาย แม่ของอ้าย
แหนงได้พูดกับอ้ายแหนง เมื่อวันที่ตำรวจนำตัวไปส่ง
คุกว่า “มีงมันคนชาติซึ่ว กูจะตัดมึง กูจะไม่เยี่ยม กูจะ
ปล่อยให้อดเป็นหมา”

ก่อนหน้าที่แกจะเป็นสนมด้วยวันหนึ่ง และเป็น
วันที่ได้ไปเยี่ยมลูกชายมาแล้ว แกก็เคยพูดไว้ต่อหน้า
อ้ายแหนงอีกว่า “กูจะตัดมึงเสียที่ อ้ายลูกริย่า”

ในที่สุด แกก็ตัดตัวเองจาก “อ้ายแหนง”.

จากหนังสือ “เรือนใจ”
รวมเรื่องสั้นของ ป. บูรณศิลปิน

รักและหวัง...ของแม่

รักใจเด่า รักแม่ เท่าแม่รัก
ผูกลมมีครา รักมัน ไม่พวนหัว
ห่วงใจเล่า เท่าห่วง ดังดวงใจ
ที่แม่ให้ กับฉัน อยู่ทุกครา

ยามลูกขึ้น แม่ห่ม ตามหล่ายเท่า
ยามลูกเครา แม่ให้ กวียกกว่า
ยามลูกหาย แม่ห่วง ดังดวงดาว
ยามลูกมา แม่ห่มด ลอดห่วงไป

ยามมีกิจ ห่วงให้เจ้า เพื่อรักษา
ยามป่วยไข้ ห่วงให้เจ้า เพื่อรักษา
ยามถังครา ถ่วงลับ ตับชัวร์
ห่วงให้เจ้า เพื่อรักษา เกล้าตาย

- ของแม่ -

รักแท้

รักอ่อน รักแท้
รักของใจของใครแน่บั้งสังส์รู้
 เพราะรักของสาวห่นเมื่อชั่วโมง
 ก็ยังไม่ค่าแรงคงเส้นวา
 หรือรักของพี่น้องผ่องญาติมิตร
 รักซึ้งทรัพยาติคำสนนา
 ยังเป็นสิ่งแปรปรวนแบบบิดเบี้ยนตรา
 รักของแม่หนึ่นแล้วว่า 'รักแท้' เอบ

แม่จ้า...
 แม่ช่วยตอบบัญหาครกได้ไหม
 ไiy แม่เพื่อรักครกผูกหัวใจ
 ถูกดีช้าอย่างไรรากไม่คลาย
 หัวใจแม่เป็นโน้นไยผ่องผด
 หลังรักแท้บรรทัดไม่ขาดสาย
 เพื่อหันผูกดึงแต่ถูกทำเนิดกาก
 จนถูกตายรักของแม่ไม่แปรอย

- ท่านผู้หญิงสมโภจน์ สวัสดิกุล ณ อุบลฯ -

แม่...คำนี้มีความหมาย

แม่ แม่ แม่ หันมีความหมาย
มีพระคุณ มากมาย หลายส่วน.
แม่เป็นตัว หลัก หลักประการ
เป็นธนาคาร เป็นท่าทาง เป็นร่มไว้

เป็นผู้ให้ ภานุต ภัตถกรรักษ์
เป็นผู้ให้ ทักษิ ท่องอาศัย
เป็นผู้ให้ ความกรุณา อุ่นใจ
เป็นผู้ให้ ช่วยเหลือ ไม่ร้ามือ

คุกเจ็บไข้ แม่ก็ให้ การรักษา
คุกโตามา แม่ก็ส่ง เรียนหนังสือ
คุกต้องการ ทำร้า แม่หาซื้อ
คุกปรึกษา หารือ แม่ยินดี

คุกคนได้ กระทำ กรรมแท้แม่
สุดความที่ ข้าช้า สนลาด
คุกค่าแม่ ตีแม่ คุกค่า
คุกไม่ตี ทำแม่ช้า น้ำตาริน

น้ำตาแม่ รินไหคล เมื่อถูกร้าย
น้ำตาแม่ เป็นสาย เมื่อถูกหมัน
น้ำตาแม่ หลังลง รดผนดัน
เมื่อคืน คุกเสเพล นาครุณ

ไอ้ม่จ้า พระคุณแม่ แผ่ปึกเกล้า
ไอ้ม่จ้า ผู้เฒ่า เช้านกอหนุน
ไอ้ม่จ้า ผู้เมดดา ผู้กราย
ไอ้ม่จ้า ผู้ค้าเงิน ไม่นำงาโกล

ดวงใจแม่ สะอัดแท้ กว่าทุกสิ่ง
ดวงใจแม่ สะอัดยิ่ง กว่าสิ่งไหน
ดวงใจแม่ สะอัดเกิน กว่าสิ่งใด
ดวงใจแม่ มีไว้ เพื่อคุกอย

- หมาย -

มีธรรมเป็นแม่
มีแม่เป็นธรรม

โลกที่เคยตกต่ำ
จังกลายเป็น
โลกสว่างงาน

จากเพลง
“ธรรมนาตา”
ของ จีวัน

หนังสือ “ร้อยธรรม คำรัก...แม่”

รวมเรื่องรักจากใจแม่และลูก
คำยกระดับสุขให้คืนธรรม

ของน้องสาวะ
ท่านผู้เป็นเจ้าของบทธรรม นาภิร์ นาหนอง
บินานะเรื่องสั้น ที่คัดมาลงพิมพ์ในหนังสือนี้

จัดพิมพ์โดย ศูนย์มังคลาจารย์ประทานรังสฤษดิ์
อ.ปางเกตุ จนนาทวี

โทร.๐๘๑-๙๔๗๖๒๓๗

สำราญกร : พระครุษย์กิจพิมย์

ศิริปกรณ์ : อ.สักดา วิมลจันทร์

อาสาพิมพ์ด้านฉบับ : เศรีบุญ วิจิตรไพบูลย์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : สิงหาคม ๒๕๒๙ / ๘๐,๐๐๐ แผ่น

กันก์ : บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง จำกัด

โทร.๐๘๑-๙๔๗๖๒๓๗

จำนวนชุดจัดพิมพ์ ๑๒.-

ร้อยเมล็ด ร้อยใจ มาให้รัมภ์
ด้วยความน่ารักที่ไม่มีที่
ร้อยคำน้ำ รากลักษณ์ อบอุ่นใจ
บุษกิจความลึกในหัวใจจริง

คือความงาม ความดี ของชีวิต
คือความคิดความเชื่อมั่นผูกพันยิ่ง
คืออ้อมอกการรณรงค์ให้อ่อนอุ่น
หนึ่อกลัง... แม้คือพระประคำใจ

คำประทับช่อง
จิรชนันท์ พิตรปริชา